

**Dirección Xeral de Formación Profesional e
Ensinanzas Especiais**

**Probas de acceso a ciclos formativos
de grao superior**

Parte específica

Historia da arte

Índice

1.Formato e duración.....	3
2.Exercicio	3
3.Criterios de avaliación e comentarios	10
3.1 Criterios que se empregan no exercicio.....	10
3.2 Criterios excluídos do exercicio.....	10
4.Solución completa con pautas de corrección e de puntuación	11
Pregunta 1.....	11
Pregunta 2.....	12
Pregunta 3.....	12
Pregunta 4.....	13

1. Formato e duración

A proba constará de catro preguntas, cun numero variable de cuestións.

O exercicio terá unha duración de hora e media.

2. Exercicio

Proba de

Código

CSPE070

Historia da
arte

Control

Poña aquí a etiqueta
de control do exame

(código só en letras)

Historia da arte

PROBAS DE ACCESO A CICLOS FORMATIVOS DE GRAO SUPERIOR
Convocatoria ordinaria: xuño de 2004

Parte específica
HISTORIA DA ARTE
[CS.PE.070]

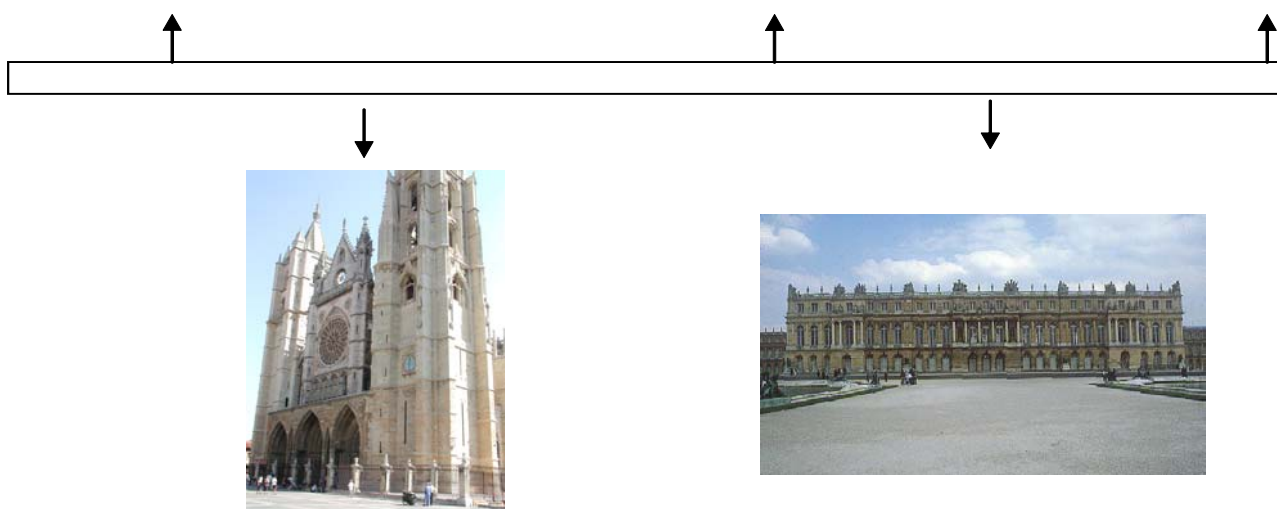
PÁXINA 1/5

1. A raíz do eixe cronolóxico que se acompaña e as imaxes representadas, conteste ás seguintes cuestións. [2,00 puntos]

- a) **Cronoloxía e título da obra.** [1,00 punto]
b) **Cultura ou estilo artístico da obra.** [0,50 puntos]
c) **Que tipo de función posúe esta obra?** [0,50 puntos]

1. A raíz del eje cronológico que se acompaña y las imágenes representadas, conteste a las siguientes cuestiones. [2,00 puntos]

- a) *Cronología y título de la obra.* [1,00 punto]
b) *Cultura o estilo artístico de la obra.* [0,50 puntos]
c) *¿Qué tipo de función posee esta obra?* [0,50 puntos]

PROBAS DE ACCESO A CICLOS FORMATIVOS DE GRAO SUPERIOR
Convocatoria ordinaria: xuño de 2004

Parte específica
HISTORIA DA ARTE
[CS.PE.070]

PÁXINA 2/5

2. Cada manifestación artística é produto dun contexto histórico cultural e por este motivo ten uns trazos característicos que nos permiten a súa diferenciación estilística. [3,00 puntos]

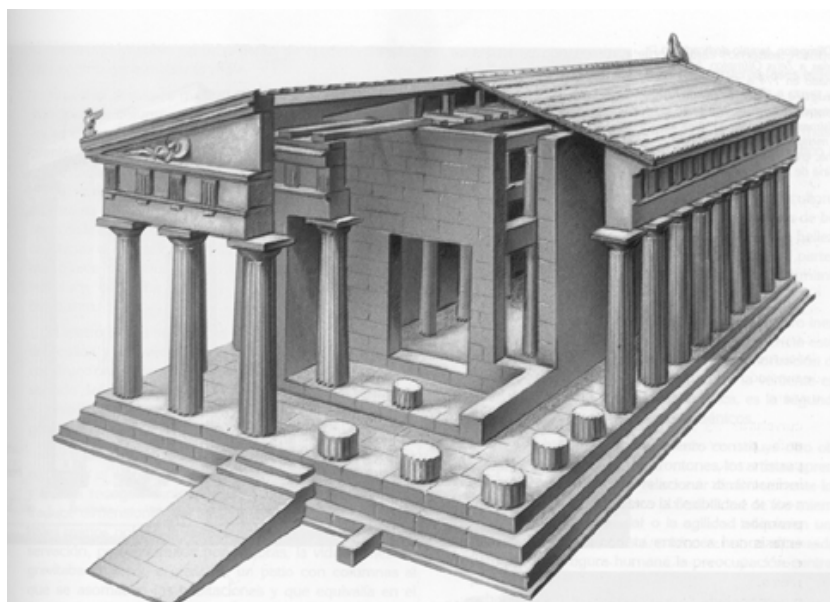
a) Sinale nos dous gráficos cinco elementos característicos de cada un dos estilos. [2,00 puntos]

b) Indique o contexto histórico e a cronoloxía que explica as características destes estilos. [1,00 punto]

2. Cada manifestación artística é produto dun contexto histórico cultural y por este motivo tiene unos rasgos característicos que nos permiten su diferenciación estilística. [3,00 puntos]

a) Señale en los dos gráficos cinco elementos característicos de cada uno de los estilos. [2,00 puntos]

b) Indique el contexto histórico y la cronología que explica las características de estos estilos. [1,00 punto]

PROBAS DE ACCESO A CICLOS FORMATIVOS DE GRAO SUPERIOR
Convocatoria ordinaria: xuño de 2004

Parte específica
HISTORIA DA ARTE
[CS.PE.070]

PÁXINA 3/5

3. Complete o cadro da páxina seguinte clasificando as obras e as características que se corresponden cos seguintes estilos artísticos. [3,00 puntos: 0,10 cada exemplo; 0,10 cada característica]

Obras	Porta das Praterías — O baile do Moulin de la Galette — Pozo de Moisés — Panteón — O Pensador — A Morte de Marat — Catedral de Santiago — Columna de Traxano — Catedral de León — A condesa de Chinchón — Dúbida de San Tomé — A estación de Saint Lazare — Lamento sobre Cristo Morto — Ara Pacis — Petit Trianon
Características	Influencia da fotografía e da estampa xaponesa — Predominio do utilitarismo — Arte rexida polas normas ditadas pola razón — Emprego de contrafortes — Emprego da pincelada rápida e as cores puras — Valoración da tendencia ascendente no espazo interior — Predominio dos temas mitolóxicos — Utilización do opus cementitium — Predominio do macizo sobre o van — Aparición dos retablos — Predominio da liña e das cores desvaídas — Relevos históricos e de grande capacidade perspectiva — Imaxes sen movemento e hieráticas — Emprego de arcobotanes e bóvedas de cruzaría — Preocupación por captar a luz e a cor.

3. Complete el cuadro de la página siguiente clasificando las obras y las características que se corresponden con los siguientes estilos artísticos. [3,00 puntos: 0,10 cada ejemplo; 0,10 cada característica]

Obras	Puerta das Platerías — El baile del Moulin de la Galette — Pozo de Moisés — Panteón — El Pensador — La Muerte de Marat — Catedral de Santiago — Columna de Trajano — Catedral de León — La condesa de Chinchón — Duda de Santo Tomás — La estación de Saint Lazare — Lamento sobre Cristo Muerto — Ara Pacis — Petit Trianon
Características	Influencia de la fotografía y de la estampa japonesa — Predominio del utilitarismo — Arte regida por las normas dictadas por la razón — Empleo de contrafortes — Empleo de la pincelada rápida y los colores puros — Valoración de la tendencia ascendente en el espacio interior — Predominio de los temas mitológicos — Utilización del opus cementitium — Predominio de lo macizo sobre lo vano — Aparición de los retablos — Predominio de la línea y de los colores desvaídos — Relieves históricos y de gran capacidad perspectiva — Imágenes sin movimiento e hieráticas — Empleo de arcobotanes y bóvedas de crucería — Preocupación por captar la luz y el color.

(...)

PROBAS DE ACCESO A CICLOS FORMATIVOS DE GRAO SUPERIOR
Convocatoria ordinaria: xuño de 2004

Parte específica
HISTORIA DA ARTE
[CS.PE.070]

PÁXINA 4/5

	OBRAS	CARACTERÍSTICAS
ARTE ROMANA		
ARTE ROMÁNICA		
ARTE GÓTICA		
ARTE NEOCLÁSICA		
IMPRESIONISMO		

PROBAS DE ACCESO A CICLOS FORMATIVOS DE GRAO SUPERIOR
Convocatoria ordinaria: xuño de 2004

Parte específica
HISTORIA DA ARTE
[CS.PE.070]

PÁXINA 5/5

4. Identifique a obra de arte e conteste ás cuestións. [2,00 puntos]

- a) Identifique o título, o autor, o estilo artístico e a cronoloxía desta obra. [1,00 punto]
- b) Explique os recursos utilizados polo autor para dar sensación de espazo e perspectiva. [0,50 puntos]
- c) Sinala as diversas interpretacións que se deran sobre esta obra. [0,25 puntos]
- d) Explique as repercusións desta pintura en obras de arte posteriores. [0,25 puntos]

4. Identifique la obra de arte y conteste a las cuestiones. [2,00 puntos]

- a) Identifique el título, el autor, el estilo artístico y la cronología de esta obra. [1,00 punto]
- b) Explique los recursos utilizados por el autor para dar sensación de espacio y perspectiva. [0,50 puntos]
- c) Señale las diversas interpretaciones que se hayan dado sobre esta obra. [0,25 puntos]
- d) Explique las repercusiones de esta pintura en obras de arte posteriores. [0,25 puntos]

3. Criterios de avaliación e comentarios

3.1 Criterios que se empregan no exercicio

- Analizar e comparar os cambios producidos na concepción da arte e as súas funcións en distintos momentos históricos e en diversas culturas.
 - Este criterio valórase na pregunta 1.
- Relacionar as manifestacións artísticas co seu contexto histórico cultural, valorando a diversidade de correntes e de modelos estéticos que se poden desenvolver nunha mesma época e os trazos estilísticos que permiten a súa clasificación.
 - Este criterio valórase nas preguntas 2 e 3.
- Identificar e localizar os trazos característicos que configuran os estilos artísticos máis representativos do mundo occidental, así como sabelos diferenciar e sinalar os cambios.
 - Este criterio valórase na pregunta 3.
- Analizar as obras de arte máis significativas dos principais estilos e artistas da arte occidental e de Galicia, a partir de diversas metodoloxías, situándoas no seu contexto histórico-artístico, e recoñecer as posibles influencias e o seu mantemento na arte posterior.
 - Este criterio valórase na preguntas 4.

3.2 Criterios excluídos do exercicio

- Observar e analizar obras de arte do noso patrimonio cultural no seu contexto orixinal, en museos ou exposicións, especialmente do propio contorno.
 - **Nota:** este criterio non se aplica no exame, dado que a súa formulación parte dunha plasmación práctica do estudo da obra de arte, que é imposible de realizar no seu contexto orixinal.

4. Solución completa con pautas de corrección e de puntuación

Pregunta 1

[2,00 puntos]

- a) Cronoloxía e título da obra [1,00 puntos]
 - Resposta parcial 1 [0,20]: Muralla de Lugo / Fins do século III e principios do IV.
 - Resposta parcial 2 [0,20]: Catedral de León / Século XIII (comezada arredor de 1255)
 - Resposta parcial 3 [0,20]: Taj-Mahal / Século XVII (cara a 1640).
 - Resposta parcial 4 [0,20]: Pazo de Versailles / Século XVII (1669-1685).
 - Resposta parcial 5 [0,20]: As Señoritas de Avignon / 1907.
- b) Cultura ou estilo artístico [0,50 puntos]
 - Resposta parcial 1 [0,10]: arte romana: Imperio
 - Resposta parcial 2 [0,10]: arte gótica.
 - Resposta parcial 3 [0,10]: arte musulmana / período mongol.
 - Resposta parcial 4 [0,10]: arte barroca.
 - Resposta parcial 5 [0,10]: cubismo.
- c) Función que posúe a obra [0,50 puntos]
 - Resposta parcial 1 [0,10]: as murallas tiñan unha función defensiva. É unha mostra do pragmatismo e o utilitarismo romanos.
 - Resposta parcial 2 [0,10]: a catedral ten, loxicamente, unha función relixiosa, ligada ao predomínio do mundo cristián.
 - Resposta parcial 3 [0,10]: función funeraria. Neste caso, trátase dun mausoleo erixido por orde do soberano mongol Shan Jahan para albergar os restos da súa esposa.
 - Resposta parcial 4 [0,10]: función residencial. Esta obra encargada por Luís XIV, o “Rei Sol”, como símbolo do seu poder absoluto, do dominio francés na Europa do século XVII.
 - Resposta parcial 5 [0,10]: función decorativa, pero ademais ten a función de crear unha nova linguaxe na arte, posto que supón o arranque das vangardas.

Pregunta 2

[3,00 puntos]

- a) Elementos característicos de cada arte [2,00 puntos]
 - Resposta parcial 1 [0,20 por cada elemento ben situado]. Depende do que cada alumno decida sinalar, pero como mínimo deberíanse sinalar: alintelamento, columnas dóricas, arestas vivas, estilobato, estereobato, plinto, triglifos, metopas, ábaco, equino, arquitecure, acróteras, etc.
 - Resposta parcial 2 [0,20 por cada elemento ben situado]. Depende do que cada alumno decida sinalar, pero como mínimo deberíanse sinalar: diagonais compositivas (sinallalas), representación do movemento, cabelos e roupa que se arrastran pola inercia, naturalismo, expresividade, representación dos sentimentos, representación do movemento en acto (Dafne: metade muller, metade loureiro), etc..
- b) Contexto histórico e cronoloxía [1,00 puntos]
 - Resposta parcial 1 [0,50]. A resposta é variable, pero como mínimo debería tratar os aspectos seguintes: a arte grega xorde en nunha Grecia dividida politicamente en múltiples estados independentes, aos que os gregos chamaban polis. A máis importante das polis era a de Atenas, que tiña como sistema de goberno a democracia, mentres en Esparta gobernaban as oligarquías aristocráticas. Estas polis amosaban habitualmente rivalidades entre elas, pero sentían que estaban unidas por unha civilización común: a civilización helénica, caracterizada polo predominio da razón, do pensamento e do equilibrio. A economía era basicamente agraria, aínda que tamén era importante o comercio (fundación de colonias).
 - Resposta parcial 2 [0,50]. A resposta é variable, pero como mínimo debería tratar os aspectos seguintes: a arte barroca desenvólvese nunha Europa dominada politicamente polas monarquías europeas, economicamente polo desenvolvemento do mercantilismo e socialmente polo predominio dos estamentos, pechados, aos que se accede por nacemento. Ademais, neste século asístese á Guerra dos Trinta Anos (1618-1648), ao predominio europeo de Francia e marítimo de Gran Bretaña, e ao declive do Imperio Español.

Pregunta 3

[3,00 puntos: 0,10 cada exemplo e 0,10 cada característica]

	OBRAS	CARACTERÍSTICAS
ARTE ROMANA	Panteón Columna de Traxano Ara Pacis	Predominio do utilitarismo Utilización do Opus Cementitium Relevos históricos e de grande capacidade perspectiva

ARTE ROMÁNICA	Porta das Praterías Catedral de Santiago Dúbida de San Tomás	Emprego de contrafortes Predominio do macizo sobre o van Imaxes sen movemento e hieráticas
ARTE GÓTICA	Pozo de Moisés Catedral de León Lamento sobre Cristo Morto	Valoración da tendencia ascendente no espazo interior Aparición dos retablos Emprego de arcobotantes e bóvedas de cruzaría
ARTE NEOCLÁSICA	A morte de Marat A condesa de Chinchón Petit Trianon	Arte rexida polas normas ditadas pola razón Predominio dos temas mitolóxicos Predominio da liña e das cores debaídas
IMPRESIONISMO	O baile do Moulin de la Galette O Pensador A estación de Saint Lazare	Influencia da fotografía e da estampa xaponesas Emprego da pincelada rápida e as cores puras Preocupación por captar a luz e a cor

Pregunta 4

[2,00 puntos]

- a) [1,00 punto]
 - Resposta parcial 1 [0,25]. Título: A familia de Carlos IV ou as Meninas.
 - Resposta parcial 2 [0,25]. Autor: Diego Rodríguez de Silva y Velázquez.
 - Resposta parcial 3 [0,25]. Estilo: Barroca.
 - Resposta parcial 4 [0,25]. Cronoloxía: 1656 / mediados do século XVII.
- b) Recursos empregados polo autor [0,50 puntos]. Neste cadro represéntase a infanta Margarida atendida por dúas *meninas* ou damas de honor; tamén aparecen na composición, á dereita, un can deitado e Nicolasico Pertusato, anano, pisando o can. Máis atrás aparecen Mari Bárbola anana de formidable aspecto e, representados a media tinta, Dona Marcela Ulloa, dama de honor, e un gardadamas. No centro da habitación, xunta unha porta aberta, atópase don José Nieto de Velázquez, apousentador da raíña, que é o centro perspectivo da obra. Ao outro lado está Diego Velázquez pintando; ten a paleta de cores na man esquerda e na destra o pincel, a chave da cámara. Neste cadro Velázquez consegue dominar a perspectiva aérea: as figuras ocupan o lugar do pintor e observan os reis (reflectidos no espello) que se atopan (xunto ao espectador), facendo que este participe da escena desenvolvida. Así Velázquez representa o

acontecido ao outro lado do cadro. A luz inunda a grande altura da sala, dirixida desde o ángulo superior dereito. Na composición, moi elaborada, predominan as diagonais (propias do barroco): a propia do lenzo no primeiro plano á esquerda, a da cabeza de Velázquez, a cabeza da menina Dona María Agustina, as mans da infanta Margarida, etc. Nas cores predominan as prata, as negras, as pardas, as vermellas, etc. A pincelada é solta e libre, con predominio da mancha e cores suavemente difuminadas. As pinceladas son breves e de toques rápidos.

- c) Influencias de obras de arte anteriores [0,25 puntos]. A interpretación máis estendida, Palomino, por exemplo, parte da idea de que Velázquez está pintando os reis Filipe IV e a súa dona María Ana, que ocuparían o lugar fóra do cadro, xusto no espazo que ocupa o espectador, mentres ao seu redor xoga a infanta Margarida rodeada das Meninas. Ao fondo reflectiríanse, nun espello, as dúas figuras que Velázquez está a pintar. Ou no espello reflíctese o que Velázquez está a pintar no lenzo, posto que se parte da teoría de que os reis non estarían permanentemente presentes mentres o autor se dedica a pintar? Para outros, o retrato do fondo non sería máis ca un cadro máis, representando os reis, dos que decoraban as paredes do vello Alcázar madrileño. Non hai tampouco que desdeñar o tema do autorretrato, posto que Velázquez tamén se representa a si mesmo exercendo o seu oficio.
- d) Repercusións posteriores desta pintura [0,25 puntos]. Esta obra terá unha grande repercusión na pintura posterior, sobre todo no Impresionismo, pola maneira de utilizar a cor e, sobre todo, por esa pincelada degradada, solta, que será utilizada polos pintores impresionistas. Por outra banda, esta obra será reinterpretada por Picasso, quen tamén pinta as súas Meninas en 1957. Picasso altera totalmente a luz e a cor, é unha representación en grisalla, con contrastes de superficies grises e negras.